SPORTUL Magazin

FUNDATA — UN SAT CU VECHI TRADIȚII ÎN SCHI

Pe culmile vestice ale munților Bucegi, mai sus de pasul strîmt al Branului, la poalele munților Stănicioaia, Sf. Ilie și Giuvala, se răsfiră pe dealuri și văi, casele satului Fundata situat la o altitudine de peste 1 300 m. Comuna datează de pe vremea migrării popoarelor nomade și se sprijină cu centrul de greutate pe șoseaua națională ce leagă cele două orașe bătrîne, Brașovul și Cîmpulung-Muscel.

Zăpada abundentă care durează aici, cam de la jumătatea lui noiembrie și pînă la sfîrșitul lunii aprilie, terenul variat cu multe urcușuri, și coborîșuri a făcut ca în această splendidă așezare montană sportul schiului să ia un mare avînt. Iată cum a început...

În 1923, prin 5—6 ianuarie, peste satul Fundata, ca și peste satele vecine, a căzut o zăpadă abundentă, stratul atingînd peste 2 m. Circulația se întrerupsese complet. Vitele de prin șurile îndepărtate de case au rămas, cîte o zi și chiar două, nehrănite. După ce a încetat ninsoarea, bărbații mai curajoși și-au făcut din scînduri două bucăți mari pe care le-au legat la picioare și, cu bețe, la care au adăugat rondele, au început să circule, mergînd la vitele de prin șuri. Ulterior, acele scînduri numite „vîrzoabe" sau „tăpălgi" au fost îmbunătățite, făcîndu-le mai înguste, mai lungi, puțin ridicate la vîrf, construite din mesteacăn sau din fag, pe care le legau la opinci și cu care alunecau pe zăpadă fără a mai merge la pas, ca mai înainte. Deci, schiul ca și în alte părți, a rezultat și la Fundata dintr-o necesitate vitală, un mijloc de deplasare mai rapidă. Așa a fost practicat la început de mulți tineri, ca de exemplu Ioan și Iosif Olteanu, Ioan Marinescu și încă mulți alții.

Între anii 1924—1930 s-a evidențiat ca schior, atît pe plan național cît și internațional, subofițerul Ion Rucăreanu din batalionul IV Vînători de munte din Predeal fiul țăranului Ioachim Rucăreanu din Fundata. Acest fapt a dat un avînt și mai mare practicării și extinderii schiului. Copiii școlii primare din localitate au început să vină la școală pe schiuri (construite în familie, fie de diferiți tîmplari din comună), avînd legături speciale pentru aplicarea lor la opinci. Pentru a încuraja și mai mult pe micii schiori, alături de ei, a învățat să schieze, după 1927, și semnatarul acestor rînduri, tînăr învățător pe atunci, care — multă vreme — a făcut pe antrenorul de schi, participînd cu multe generații de copii și tineret la diferite concursuri locale, intercomunale și naționale.

În iarna anului 1929—1930 comandanți ai unităților militare de vînători de munte din Brașov și Predeal au trimis, la Fundata, cu cîte 30 perechi de schiuri, pe locotenentul Vasile Tohăneanu iar la Sirnea pe locotenent Mihăilescu. La sfîrșitul perioadei de instruire a schiorilor, elevi din clasele V—VII, s-a organizat, în luna martie 1930, primul concurs public de schi cu premii, pentru probele de coborîre din vîrful Podul Crucii și de fond pe variatul teren de pe Roia de sus, care s-a bucurat de un mare succes.

GHEORGHE CERCEL

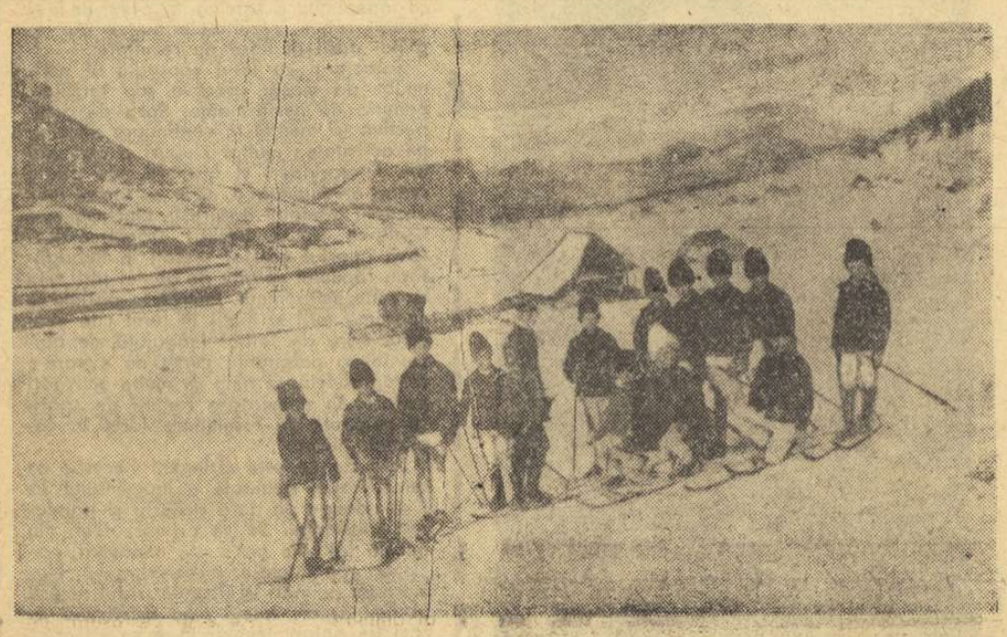

Copii ai centrului de inițiere organizat la Fundata în anii 1929-1930

Din pepiniera de schiori de la Fundata s-au impus Iosif Olteanu, cîștigător al unui concurs militar la Zakopane (1939), Gheorghe Cercel, clasat pe locul III la mondialele de la Altenberg, la biatlon-tineret, Nicolae Olteanu, Ion Sumedrea ș.a. De asemenea, la vînătorii de munte din Brașov, patrulele erau formate din schiori numai fundățeni ca Ion Olteanu, I. Marinescu, Gh. Stoian, Gh. Voinescu, Gh. P. Voicu, Ioan T. Voinescu, Gh. Baghez, I. Lungoci, M. Rucăreanu, I. Ancioiu, Gh. Ursuleț ș.a.

De-a lungul anilor toți locuitorii comunei au învățat să schieze, practicarea acestui sport angrenînd în ultima vreme și numeroase fete.

În comuna Fundata a luat ființă asociația sportivă Recolta, astăzi Bucegi, a cărei responsabilă și antrenoare era profesoara Victoria Costică. Sub îndrumarea ei, în secția de schi a asociației Recolta din Fundata au concurat la seniori, între alții, Moise Gîrbacea, Aron Oncioiu, Ion Cojanu, la juniori I. Ciurea, Gh. Bădescu, M. Ionescu, I. Brănescu, iar la fete Marcela Bratu, Maria Găvenea, Rodica Stoian ș.a. Nu a fost concurs național desfășurat între 1952—1960 în care ștafetele asociației Recolta să nu fi ocupat locuri fruntașe, alături de concurenții de mare performanță de la Dinamo și A.S.A. Brașov.

Pentru „Puii care au prins aripi" a funcționat și funcționează un centru de schi unde s-au perindat ca antrenori Gh. Loga din Brașov, V. Olteanu, Gh. Sumedrea și, în prezent, Ion I. Olteanu, toți din Fundata.

Pionierii N. Popescu, Gh. Olteanu și Ștefan Urs, ca și pionierele Elena Bășa, Maria Gîrbacea și Ana Bădescu de la Școala generală nr. 1 Fundata au ocupat primele locuri la toate concursurile organizate pe centrele de schi din țară, în 1966—1968.

Datorită faptului că mulți schiori dè la secțiile Dinamo, A.S.A. și Tractorul din Brașov sînt originari din Fundata, consiliile acestor cluburi sportive, în acord cu Federația de schi, organizează, de mai bine de 10 ani la Fundata competiții tradiționale cum au fost „Cupa Armatei" sau „Cupa Dinamo", și în ultima vreme „Cupa Federației".

Anul acesta „Cupa Federației" va avea loc la 23 martie. La întreceri vor participa, la toate probele și veteranii din Fundata și Sirnea — sate componente ale comunei Fundata. Acest concurs de schi prilejuiește fundățenilor, ca și altor locuitori din satele învecinate, cea mai frumoasă sărbătoare sportivă de iarnă, probele reunind un număr foarte mare de tineri, copii și virstnici.

Locuitorii comunei speră ca într-un viitor apropiat O.N.T. împreună cu C.N.E.F.S. și alte organe competente să clădească, aici la Fundata, mai multe cabane, să amenajeze un stadion și un poligon de tragere la Podul Giuvala iar la Bacircea și Chiciura să fie amenajate pîrtii pentru probele alpine. Există toate condițiile pentru ca Fundata să devină un puternic centru turistic și sportiv.

prof. Eleonor CIUREA
— pensionar —

Concurînd la Zakopane, în 1939

Convorbiri cu domnul Gore

TRAGEDIA FOTBALULUI TIMIȘOREAN

Admirator în prima tinerețe a fotbalului timișorean, suporter infantil deci fanatic al Ripensiei din 1938, cu Pavlovici, Bürger, Chiroiu, Bindea, Beke, Ciolac, Schwartz, Dobay, recitînd echipa ca pe un vers sau un slogan și atrăgînd atenția mereu asupra faptului că singura dovadă care atestă calitatea unei echipe este capacitatea acesteia de a fi memorizată precum proverbele după ani și decenii de la învățarea lor, dl. G privește de la un timp degringolada cluburilor din capitala Banatului, cu tristețea neputincioasă pe care ți-o prilejuiește destrămarea unei prietenii sau căderea centimetru cu centimetru în apa a Veneției.

Știindu-l sensibil la soarta lui C.F.R. și a Politehnicii, aseară i-am comunicat ultima știre de pe continentul scufundat al fotbalului românesc:

— 1969 începe rău: Politehnica a rămas fără antrenor...

— E grav — spune dl. G. Pînă acum nu-i lipseau decît jucătorii...

FINANȚE ȘI GOLURI

Iritat și intrigat din pricina amenzilor în valută forte pe care C.N.E.F.S.-ul trebuie să le plătească federației internaționale de fotbal pentru incidentele provocate în timpul meciurilor de campionat european sau cupă (vezi Dinamo-West Bromwich Albion) dl. G. a solicitat o întrevedere la Ministerul de Finanțe, întru precizări.

— Așa este, din păcate, domnule Gore, i-a răspuns directorul general al direcției valutare din minister. Cifrele publicate în presă corespund întrutotul realității. Și, ceea ce ne enervează de fapt, este că echipele noastre ne costă foarte mulți bani, deși nu fac nici două parale.

SEXUL TARE

În ultimii ani, numărul arbitrilor-femei a crescut aproape vertiginos. După elveții, care au organizat o școală (pension?) pentru conducătoare de joc, — germanii. După germani, italienii. Cum îți explici fenomenul, domnule Gore?

— Cred că apariția tipului de femeie-arbitru de fotbal cunoaște două cauze. Mai întîi, o experiență veche de cîteva mii de ani care atestă că nimeni și nimic nu poate calma și stăpîni mai bine niște bărbați dezlănțuiți, decît o femeie! Acolo unde Lo Bello, italianul, de la Mondiale, dă faliment și arbitrii argentinieni, cu revolvere cu tot, sînt debordați de violențele de pe gazon, o Antoanella sau Claudia vor ști, fără îndoială, să-și impună autoritatea.

În al doilea rînd, pentru că suporterii nemulțumiți vor fi infinit mai precauți înainte de a se năpusti asupra arbitrului care a refuzat 11 metri gazdelor. Într-adevăr, una este să-l lovești pe Andrei Rădulescu și eventual să-i rupi tricoul: primești, cel mult, o mustrare indignată a doua zi în „Sportul". Și cu totul altceva este să comiți aceleași acte la adresa unei domnișoare: intri direct în zona codului penal, la acostare și huliganism.

p. conformitate
AL. MIRODAN

DUMITRU GÎRLEANU

SĂRITURA CU PRĂJINA

EDITURA C.N.E.F.S.

Cunoscut și apreciat, ca sportiv și ca antrenor, prof. DUMITRU GIRLEANU a revenit în lumea atletismului, după o „tăcere" de cîțiva ani, cu o primă lucrare intitulată „SĂRITURA CU PRĂJINA", apărută recent la Editura C.N.E.F.S.

Lucrarea reprezintă sinteza cunoștințelor și experienței unui antrenor, a unui pedagog totodată, acumulate în decursul a peste 10 ani de activitate. Și, dacă ținem seama că pe parcursul acestor ani, săritorii antrenați de prof. Dumitru Girleanu au dominat proba de prăjină, atunci competența incontestabilă a autorului se reliefează într-un mod și mai edificator.

Cartea este împărțită în trei capitole:

- tehnica săriturii
- metodica învățării tehnicii săriturii cu prăjina
- metodica propriu-zisă a antrenamentului.

Altfel spus — sînt prezente principalele probleme ale probei de săritură cu prăjină.

În cadrul primului capitol sînt menționate elementele din tehnica globală a săriturii și variantele ei pentru fiecare fază în parte. Cel de-al doilea capitol cuprinde metodica de învățare a tehnicii săriturii precum și adaptarea acesteia la particularitățile săritorului. Ultimul capitol, deosebit de bogat în exemplificări, tratează despre metodica antrenamentului și implicit despre planul anual de pregătire, împreună cu mijloacele ce trebuie folosite.

Consider că valoarea acestei cărți rezidă în primul rînd în bogăția materialului faptic.

Cartea are o largă sferă de accesibilitate, fiind utilă mai ales antrenorilor de specialitate, studenților I.E.F.S., precum și săritorilor cu prăjina.

Prezentarea grafică este, de asemenea, la înălțime caracterizîndu-se printr-o simplitate de bun gust.

prof. Gh. FODOREANU

John Carlos sau Tommie Smith?

Într-una din cele 36 de probe atletice, care figurează în programul olimpic, recordul S.U.A. este superior celui mondial. Curiozitatea ne este oferită de cursa de 200 m, în care acel 19,7 al lui John Carlos a fost recunoscut ca un nou record al S.U.A., în timp ce ultimul congres al I.A.A.F. a omologat numai performanța de 19,8 realizată de Tommie Smith la Ciudad de Mexico.

Duminicile unui nesportiv

HIBERNALĂ (I)

Acum că iarna a spoit cu bidineaua ei lumea în alb și cerul este uneori, spre prînz, ca faianța, amatorii sporturilor hibernale se pot bucura din plin de materia primă a pasiunii lor: zăpada! O aveam, din belșug, în copilăria petrecută la Topliță — un tîrg de sub Călimani, răsărit pe mușcele ondulate, crestate de văi ripoase — șase luni pe an. Cernea pufoasă și viscolită din norii care se umflau și se rostogoleau dinspre munți, încăierîndu-se ca niște trunchiuri puternice de atleți, în cantități, cum se spune azi, industriale. Ninsoarea aceasta era pentru copii o desfătare nespusă, nu numai fiindcă era albă și mătăsoasă, ci și fiindcă se împletea, acolo în vecinătatea nemărginitelor păduri de conifere, cu aria cînd tărăgănată, cînd tristă, plină de mister a vîntului. Uneori ea răsuna în noapte ca o prevestire de urgii, și bătrînii se închinau auzind vîntoasele dezlănțuite de pe Bătrîna.

Bătrîna era un deal cît un munte, în capătul tîrgului, și semăna cu o cocoașă de cămilă gigantă. Zic „era", nu pentru că n-ar mai fi tot acolo unde au zidit-o erele geologice, ci pentru că revăzînd-o deunăzi, din goana trenului, mi s-a părut infinit mai mică decît o știam în copilărie. Bătrîna... îmbătrînise parcă, se pipernicisey și se cocîrjase, fiindcă peisajul e de fapt o stare de spirit — une tat d'âme, cum i-a spus Ortega y Gasset. Ochiul nostru îl investește cu măreție sau îi răpește, cînd contemplă nițel mai prozaic lumea, grandoarea cu care tot el îl îmbrăcase cîndva. Și ochiul nostru văzuse odinioară în Bătrîna cea mai ideală pîrtie de schi și săniuțe din lume. Vizitînd mai tîrziu Cortina d'Ampezzo, St. Moritz și Garmisch-Partenkirchen, ele mi s-au părut biete jucării pentru cei mari, lipsite de poezia Bătrînei toplițene. Acolo mi-am pus și eu schiurile fabricate în hambarul bunicilor din lețuri de zadă și, înarmat cu două prăjini din lemn de brad, crestate geometric pe margini cu briceagul, mă abandonam beției nemaipomenite a alunecării devale.

Cel mai frumos poate dintre sporturile de iarnă, de care nici un om cu așa-zisă dragoste de natură n-ar trebui să se lipsească, schiul, pusese stăpînire pe ființa noastră în devenire. Ne prelingem cu viteza tot mai accelerată pe albul scînteietor al zăpezii, printre tufe de jneapăn, pînă jos — vreo doi kilometri! — aproape de zăplazurile întunecate ale ultimelor îngrădiri de case, de pe șoseaua Reghinului. Erau cu noi năpîrstoci de cîteva palme doar, care, cu desaga plină de cărțile școlare la spinare, alunecau nemîncați, ieșiți de la lecții pe coastele Bătrînei, risipind omătul care scăpăra în soare ca pulberea din potirul unor crini imenși. Ne pîndeau cele mai fioroase primejdii: ripe de zeci de metri, gropi adînci ascunse cu perfidie văzului, coclauri pe care cică ar fi colindat lupi hrăpăreți. Sportivitatea noastră era însă păgînă și autentică, fiindcă nu ne păsa de nici o primejdie, căutînd doar plăcerea neasemuită a alunecării, în vîrtejuri, la vale.

Odată de sărbători, colindătorii tîrgului, cu micul clarinetist care însoțea alaiul, s-au dat pe schiurile lor primitiv manufacturate, în costumele policrome ale datinei: o trupă de schiori cum n-am văzut și n-am să mai văd niciodată. Lada cu pereții de hîrtie vopsită, era așezată pe două bețe lungi și, purtînd-o ca pe-un trofeu neprețuit între ei, s-au lăsat de sus cu ea la mijloc, cu trei copii de-o parte și trei de altă parte. Le fluturau panglicile prinse de căciuli în vînt și cortina scoborîtă a norilor de iarnă se umpluse parcă de fulgerele tărcate ale acestui festin sportiv fără pereche, pe care dacă l-am putea prezenta azi lumii, așa cum l am apucat eu în copilărie, am aduna turiști uluiți din cele patru spițe ale rozei vînturilor. Dar oare chivărele de hîrtie crestată pe margini și mantiile din foiță de hîrtie colorată, puse peste mîntene și cojoace, le-am mai putea face, cu naivitatea din trecut? Deoarece, fără ele, fără candoarea lor originară, jocul n-ar mai fi decît spectacol regizat, lipsit de vraja unică a muntelui.

George SBARCEA

Din însemnările unui inter rătăcitor...

KILLY

Seriosul săptămînal francez „l'Express" — revistă care nu afectează de obicei sportului mai mult de două colonete dintr-un total de 66 pagini — a publicat de curînd o discuție de 7 pagini pe cîte 3 coloane compacte cu Jean-Claude Killy. Dialogurile acestea ample poartă de mult timp un titlu comun: „L'Express merge mai departe cu"... și au adus în centrul atenției mari personalități din lumea literelor, filozofiei, artei, Academiei, industriei încît snobii se pot întreba ce caută un skior în acest high-life intelectual? Firește, Killy nu are geniu filozofic, nici cultură academică, nici vocabular de mare scriitor, dar de ce ar avea nevoie de asemenea calități? Cel puțin una din „poveștile" lui — ca să nu spun toată discuția — mi s-a părut de un interes psihologic și artistic, de o intensitate a simțirii la care prea puțini intelectuali stufoși și bine mobilați pot ajunge. Iat-o: „...după Jocurile de la Grenoble, cu cele trei medalii ale mele, eram convins că am parvenit la fericirea eternă. Trezirea a fost groaznică. Am avut săptămîni negre. Nimeni n-a știut-o. M-am regăsit absolut singur, întrebîndu-mă de ce am alergat ca un nebun, căutînd să-mi dau seama ce însemnau bucățile astea de aur. Nu mai resimțeam bucuria profundă, intensă, din urmă cu doi ani, după Portillo. Pofta de a skia murise. Gustul pentru efort dispăruse. Slăbit — pierdusem 4 kile în competiție — golit, mă simțeam vulnerabil ca un convalescent. Încît am suferit că n-am primit „Skiorul de aur", o recompensă simbolică a Asociației presei sportive.

L'Express: Reflex de copil răsfățat?

Killy: Nu. Decepție. Erau supărați fiindcă nu mai corespundeam imaginii lor.

L'Express: Cum ți-ai recuperat tonusul?

Killy: M-am dus și am cîștigat o cursă la Meribel... După aceea, am plecat în Statele Unite și am mai cîștigat o cursă. Atunci m-am hotărît să-mi schimb viața"...

E aici un subiect de nuvelă „mare", „eternă", adevărată, mîine m-aș arunca în adîncul ei. Dar nu-i aud finalul. Și îi știu sfîrșitul.

POZZO

A murit Vittorio Pozzo. De inimă. Avea 82 de ani și pînă în ultimele săptămîni a ținut cronica meciurilor de fotbal în ziarul „Stampa" din Torino. A cerut ca înainte de a fi îngropat, corpul să-i fie depus în holul redacției. Sigur că băiatul meu nu-i va găsi numele în Larousse. Eu știu însă că în 1938, la vîrsta de 8 ani, printre primele elemente de poezie din viața mea, puteam spune pe de rost echipa Italiei care începea cu versurile: „Olivieri, Foni, Rava"... și că înainte de a ști cine a fost Napoleon, cultura mea generală avea ca punct de sprijin acest nume: Vittorio Pozzo, antrenorul campioanei mondiale. Și în fond ce să caute omul acesta în Larousse? El n-a scris capodopere, n-a spus vorbe celebre, n-a omorît, nu s-a încoronat, n-a pierdut imperii, n-a cîștigat războaie, n-a inventat minunății. El a antrenat vreo 20 de ani „o națională". El a creat o echipă de fotbal care a cîștigat de două ori campionatul lumii. El a scris pînă la 82 de ani despre fotbal. Cu asta nu se intră în Larousse. Dar cu asta — în general — nu se moare.

Radu COSAȘU

RĂSPUNDE Ion Poștașu

LEONID I. MITRU, CONSTANȚA. Opt pagini! Și, de fapt, nici o întrebare! Vă răspund, deci, numai la... urări. Mulțumesc! În finalul scrisorii, ne informați că aveți de gînd să ne mai scrieți. Bine că știm!

ANTONIO MASNAC, LUPENI. 1. Vreți să corespondați, pe teme fotbalistice, cu alți tineri din diferite colțuri ale țării. Le dau adresa dv.: str. Vulcanului 8, Lupeni, județul Hunedoara. De cînd așteaptă microbiștii un partener în plus, cu care să se contrazică! 2. Formația de bază a echipei Viitorul a fost următoarea: Suciu (Adamache) — Pal, Petescu, Răcelescu — D. Popescu, Neșu (Bitlan), Matei (Sorin Avram), Dumitriu II, Voinea (Pavlovici), Ghergheli, Haidu.

I. NEATU, ROȘIORI. În meciul de fotbal Iugoslavia—România disputat în 1956 la Belgrad, Toma, care îl înlocuise în poartă pe Voinescu, a apărat o lovitură de la 11 m executată de Vucas. A fost, s-ar putea spune, momentul psihologic al partidei, scorul fiind în acel moment (min. 45) 0—0. După pauză, șutul lui Cacoveanu avea să ne aducă victoria.

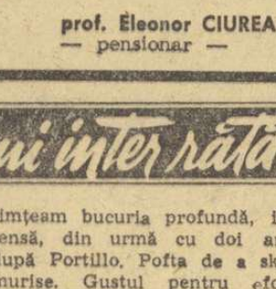

BENI FILUT, comuna ILIA. Dridea II, fost jucător al Petrolului, n-a abandonat activitatea competițională. Cei care urmăresc meciurile diviziei C știu că el este unul din elementele de bază ale echipei Rapid Plopeni, din județul Prahova.

F. COSTEL, BUCUREȘTI. Din păcate, ulcerul este o boală destul de răspîndită. Mulți sportivi (n-are rost să dăm nume) au suferit de această maladie. Ceea ce nu i-a împiedicat să activeze și să obțină rezultate bune. E vorba doar de regim alimentar și de regim de viață. Asta se recomandă unui sportiv, chiar în cazul cînd nu are ulcer!

ALEXANDRU LUNCAN, PETROȘENI. Unde a fost catrenul dv. pînă acum? S-a... înzăpezit? Îl așteptam imediat după meciul cu Elveția, nu după o lună și jumătate, cînd și-a pierdut unul din elementele lui de bază: actualitatea. Vi-l publicăm, totuși, cu recomandarea ca muza dv. să fie în viitor mai... operativă:

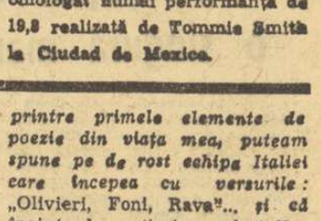

În Elveția, de-o lună,
S-a lansat un nou refren
(Din Istoria română):
Capul lui... Domide-l vreun.

Ilustrații: N. CLAUDIU